

L'estructura del protoplasma

En el número 6 d'aquest Butlletí, corresponent a Octubre-Desembre del passat any, mon bon amic en Jordi M.ª Anguera contesta a un article meu anteriorment publicat en las columnas d'aquest mateix periòdich, prenent ab energia la defensa de la teoria celular.

Jo crech que aquesta defensa és més filla d'un esperit de certa escola que'ns inculcan a pesar nostre en els rancis establiments oficials, encarregats d'iniciar nostre criteri científich, que d'una íntima convicció derivada de ses propries observacions y racionis. Ademés, tinc la quasi seguretat de que mon il·lustrat contrincant no va interpretar en son verdader sentit alguns dels conceptes exposats en l'escrit de referencia.

Els arguments que m'adueix responen sols a certs casos que's presentan en l'observació pràctica d'alguns dels extrems sentats per nosaltres; mes no desfan gens ni mica'l fons de la proposició que en dit article sentàrem, apart de que alguns d'ells no deixan d'esser meras suposicions.

La cèlula, diem nosaltres, existeix, no hi ha cap dubte, perfectament definida en molts casos; més aquesta regla té un sèns fi d'excepcions que no desfarà nostre company. Y precisament aquestas nombrosas excepcions observadas tenen una importancia excepcional enfront d'un altre fet, que tampoch ens ha rebutit y que ni sisquera ha tocat, com si hagués tingut por de cremarse. Aquest és que'l protoplasma té una estructura *propia y perfectament definida* que l'acredita, junt ab altrás circunstancias, com a element primordial de tot ser organitzat viu.

Si la cèlula no té pràcticament criteri fixo pera esser definida y en cambi'l protoplasma'l presenta constantment, cau per sa base, afirmavam y afirmem, tot l'edifici de la teoria celular. Això sense parlar d'altres arguments que farian molt pès en favor nostre, com la teoria de l'especialitat de la cèlula, que avuy se va generalisant y compta ja ab valiosíssims y nombrosos defensors.

FRANCISCO NOVELLAS